Выходить у Львовѣ що дня (кромъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація и Експедиція подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція подъ ч. 4 улиця св. Антонього.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламацій неопечатаній вольнй ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:

на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 64. Середа 20 Марта (1) Цвѣтня 1891. **Рôкъ I.**

Переглядъ політичный.

Найвысшимъ розпорядженьемъ цѣсарскимъ скликано Раду державну на день 9 цвѣтня. Зближає ся одже важна хвиля, въ котрой депутованй цѣлои Австріи зберуть ся по разъ першій въ новомъ складѣ. Щасливше и ôдраднѣйше ожидає дня того и народъ рускій. При послѣднихъ выборахъ завдяки спольной уступчивости и найбôльшои солидарности, якои примѣру не мали мы ôдъ вѣкôвъ майже, рускій народъ выбравъ собѣ заступникôвъ, на котрыхъ числити може, по котрыхъ надѣє ся много, бо знає, що выбравъ мужѣвъ, перенятыхъ правдивымъ духомъ народнымъ, бажаючихъ добра народови свому, а добра не зъ кривдою, не зъ пониженьемъ интересôвъ народности другои, но зъ усильнымъ стараньемъ можности заступуваня спôльныхъ обомъ народностямъ дѣлъ, о скôлько не супротивить ся се интересамъ народности рускои.

Такихъ мужѣвъ высылаемо до Рады державнои зъ бажаньемъ, щобы замѣры ихъ вѣнчали ся найлѣпшимъ успѣхомъ. Задача ихъ о много облегчена; при прихильности Правительства, котре Русинамъ не щадить нѣколи своеи особеннои опѣки, при прихильности пословъ Полякôвъ, котрй при выборахъ дали доказъ, що хотять йти дорогою згоды и взаимныхъ уступствъ, легко буде имъ трудити ся такъ надъ добромъ цѣлого краю, якъ и подробно надъ добромъ народности своеи.

Що ôдповѣдять они обовязкамъ, якй вложили на себе принимаючи мандаты, имъ жертвованй, мы о томъ не сумнѣваемо ся цѣлкомъ, якъ не сумнѣваемо ся о тôмъ, що дѣяльнôсть ихъ въ соймѣ стѣснить лишень узы побратымства, якими послѣднй надѣ злучили насъ зъ другою народностею краю.

По поѣздцѣ Найдост. Архикнязя до Петербурга, по завѣреняхъ зô стороны Россіи о надзвычайнôй симпатіи взглядомъ Австріи, трудно повѣрити, щобы Россія такъ скоро и то безъ найменшои причины гадала о забуреню супокою, и хотѣла впростъ ôднести ся взглядомъ Австріи.

А прецѣнь суть деякй причины, котрй наказують повѣрити тому. И такъ доносить *Fremdenblatt*, що розказомъ министра войны, дивизія пѣхоты ч. 22, зложена зъ полкôвъ означеныхъ числами 85, 86, 87 и 88, котра ôдъ 35 лѣтъ стояла въ Новгородѣ и окрестности, перенесена на границю австрійску. Въ мѣсце тои дивизіи, покликано зъ Кавказу новй силы. Головно-командирующй въ округахъ войсковыхъ, зарядили одноголосно побôльшеня пôдчиненого имъ персоналю, а то въ цѣли приспѣшеня працъ мобилизаційныхъ. Около 50 командъ обводовыхъ низшои ранги, вынесено до ранги першои, и персональ зôставъ значно побôльшеный.

Другй часописи доносять о горячковôмъ закладаню новыхъ магазинôвъ въ Частоховѣ, Сѣлцяхъ и Лодзи. Де звернений усѣ тй приготованя? Праса россійска не поясняє сего, *Петербургскіи Вѣдомости* розписують ся широко о конечности збôльшеня силъ военныхъ въ Азіи, божь ривализація Англіи зъ Россією, недалека хвиля, коли обѣ тй державы поступаючи консеквентно въ заборахъ станутъ око въ око противъ себе. Не толкує се однакъ приготованъ, маючихъ на цѣли забезпеченье границь западныхъ. Чи Россія може займає становище оборонне, и збирає силы на случай, если бы мусѣла ся боронити передъ напоромъ Австріи. Но Австрія дала тôлько доказôвъ, що зъ становища покоєвого выйти не хоче, що супокою бажає, що не має причины чѣпати Россіи. Повѣрити въ то годѣ. Зъ другой однакъ стороны, если розважимо всѣ обставины, то смѣло можна запоручити, що Россія такожь не займе становища зачѣпного.

Рôвночасне скрѣпленье границь австрійскихъ и нѣмецкихъ свѣдчить о томъ найлѣпше. Недавно пôднесено сей фактъ, що Россія спровадила войско кавказке и умѣстила на граници россійскôй, що всѣ хотьбы найменшй мѣсцевости близъ границѣ тои положенй, заповненй войскомъ. Все то разомъ взяте выглядає на просту бравуру. Россія вôйны не хоче, бо хотѣти не може, однакъ грає ся мовь котъ зъ мышею, войскомъ своимъ хотѣлабы переполошити и заманити очи, збôльшеньемъ и скрѣпленьемъ силь военныхъ закрыти свое ослабленье внутренне, не позваляюче приступити до поважнѣйшои акціи. Дарма, пишуть деякй часописи варшавскй, що доки Россія не схоче, вôйны не буде. Взявши справу пôдъ розвагу можна смѣло сказати, що вôйны не буде, хотьбы и Россія хотѣла, бо минули часы, коли супокôй зависѣвъ ôдъ Россіи, оба ей сусѣды ôдъучили ся (если умѣли се коли небудь) оглядати ся на збôльшенье або зменшенье дивизій россійскихъ. Тому то обсадженье границь не полохає насъ цѣлкомъ, пачкарамъ и перекрадаючимъ ся черезъ границю може оно бути страшне, спокоєви загальному — нѣколи....

Въ нѣмецкихъ кругахъ войсковыхъ не малу сензацію выкликала брошура генералъ-полковника Богуславского, котра на дняхъ опуститъ прасу. Въ брошурѣ той выказує авторъ конечну потребу заведеня дволѣтнои службы войсковои въ цѣлой арміи зъ выѣмкомъ артильеріи. Зъ поодинокихъ уступôвъ брошуры оказує ся, що реформа войскова єсть

ЗЪ ОКРУШИНЪ.

Пôдъ крестомъ.

Михась уродивъ ся пôдъ крестомъ. Рѣчь ясна! Померъ батько, осталась мати сама, жиды нагнали зъ хаты. Блукаючись хотѣла дôйти на четверте село, де ще була якась рôдня; середъ чистого поля опали силы, пала пôдъ крестомъ — тутъ прійшовъ Михась на свѣтъ. Послѣдною дранкою повила мати немовля, огрѣвала тхомъ власнымъ, ждала помочи, не дôждалась. Ранкомъ знайшли люде пôдъ крестомъ невѣсту завмерлу ôдъ стужѣ, а въ плахтѣ на пôвъ живого хлопчину. Окрестили, назвали Михасемъ; знайшлась добра душа, приняла до себе. Росло оно, якъ росте на полю всяке зѣля; не орешь, не сѣєшь, а само зôйде, само росте.

II.

Поплыли днѣ за днями. Вырôсъ Михась на Михайла, дитина выросла на хлопця, зъ хлопця на парôбка. А парôбокъ? ну якъ парôбокъ, чорненькій, чорнобровый, гнучкій станомъ, легѣнь красный мовь дубъ молодый. Одно лишень, якъ не у другихъ; щось тягнуло Михайла до креста, до того самого, де колись побачивъ ôнъ въ перше свѣтъ божій. Бувало стане пôдъ крестомъ, змовить молитву; зажурить ся, поплаче та верне до дому сумный — пресумный. Чогожь бо єму сумовати? Богъ святый знає!

III.

Заграли троистй музыки, ажь гомôнъ селомъ иде. Старый Шведъ выдає доньку за Михайла. Полюбили ся молодй. — Самъ старый каже: Приставай та приставай; лѣпшого зятя менѣ, зô свѣчкою не знайти. Приставай! сказали люде; приставай! сказало серце; и приставъ Михайло. Ажь пукають струны, такъ чеше вражій цыганъ на скрипцѣ; а дѣвчата ледво живй ôдъ утомы. Гуляти та гуляти! Гуляйте, дѣвчата, тôлько вашого; завинуть голову, приберуть чѣпецъ — минуло ся гулянье! Гулайте, поки чорнобровй, поки молодй!

IV.

Спѣвають свахи, ôдъ вѣнчаня вертають молодята. А вѣнчались на другôмъ селѣ; въ своѣмъ бачь нема церкви. Затинай конѣ; кричитъ дружба до погонича; не видишь, що ся хмарить? ось гремить буря буде. Нолетѣли конѣ! ось вже и крестъ — половина дороги. Наразъ лыснуло, а лыснуло страшно. Саме коло креста пристали конѣ, пôднѣсъ ся крикъ — молода княгиня лежала на возѣ убита громомъ. Зарыдавъ Михайло; дармо цѣлувавъ зимнй губы молодои невѣсты! Не промовили они слова, не глянуло каре око, не притисли до себе скостенѣлй руки, а лишень вѣнецъ барвѣнковый та давнй чорнй косы ôдбивали дивно ôдъ блѣдого лиця. Уклякъ Михайло при трупѣ жѣнки, уклякъ на томъ мѣсци, де передъ лѣтами прійшовъ на свѣтъ, де завмерла єго мати. Другого дня не було Михайла въ селѣ.

V.

Рôжно говорили рôжнй. Однй казали, що мусѣвъ собѣ де-що заподѣяти; другй, що пôшовъ до Москаля шукати долѣ; третй, Богъ зъ ними! говорили, говорилось, а правду кто зъ насъ сказати знає?

VI.

Минуло лѣтъ кôльканайцять. Бѣлыми платами валивъ снѣгъ та що разъ бôльше засыпувавъ дорогу. Вже вечерѣло; леда хвиля мало зайти сонце на добранôчь, чорна мрака стала сповивати цѣлый свѣтъ. Вôльнымъ хо-

конечно потрѣбна, инакше армія нѣмецка нѣколи не зможе доровнати арміи французкои. А що Нѣмеччинѣ ходить о доровнанье, рѣчь та не пôдлягає сумнѣвови. Франція, — здаєсь не конче розумно, — зъ безпôдставною чванливостію ôдкидає всякій забѣги цѣсаря Вильгельма, стремлячій до порозумѣня ся покоєвого. Мѣрка готова ся перебрати, а тогды, кто знає, чи Франція при цѣлôй своїй силѣ, не пригадає собѣ Мецу и Седану.

Давнѣйше донесли мы вѣсть, подану передъ всѣми, дневникомъ *Auctorité* о тôмъ, що цѣсарь нѣмецкій скôнчивъ власне двотомову житьепись цѣсаря Вильгельма. *Hamburger Nachrichten* зазначує теперь, що вѣсть сеся ôдъ початку до конця неправдива. Нѣмецкі часописи такъ привикли до рухливыхъ и все новыхъ пляновъ и проектôвъ темпераменту цѣсаря Вильгельма, що не могучи ся дождати новыхъ его проявôвъ, куютъ бôльше або менше неправдоподôбній проекта и подають ихъ яко факта постановленій.

Такъ само неправдивою єсть вѣсть, о подорожи цѣсаря Вильгельма до Голяндіи, яку мавъ ôнъ ôдбути въ маю, въ цѣли ôдвидженя королевои голяндскои. О тôмъ, що має наступити зближенье цѣсаря зъ Бисмаркомъ, писали мы вже яко о вѣсти безпôдставнôй.

Атентатъ въ Софіи.

Въ послѣднôмъ числѣ подали мы звѣстку, про атентатъ, якій мавъ мѣсце въ Пятницю въ Софіи. Нынѣ подаємо близшій обставины факту сего:

Въ пятницю зъ полудня ôдбулось въ Софіи засѣданье рады министеріяльнои. По конференціи вышли всѣ министры разомъ и проходжувались по улицѣ Константинополитаньскôй, и ôдтакъ вступили до цукорнѣ Панахова. Цукорня положена въ серединѣ мѣста недалеко мѣйского парку. О год. $7^3/_4$ розпращались министры и министръ-президентъ Стамболовъ разомъ зъ министромъ финансôвъ Хр. Белчовомъ вертали домôвъ. Кôлька крокôвъ за ними ишовъ, якъ звычайно, жандармъ. Дôйшовши до мѣского парку, выбрали дорогу по при огорожу парку и наблизились вже до рога парку противъ дому д-ра Зачева. Наразъ выринули середъ темрявы якісь чотыри мужчины и роздѣлились по два по обохъ бокахъ министрôвъ. Почувъ ся оклику: „Стôй!“ а рôвночасно выстрѣлено два разы. Белчовъ зачавъ утѣкати до парку, але заразъ таки слѣдували ще два выстрѣлы, котрі поцѣлили Белчова и ôнъ крикнувши: „Па помôчь!“ поваливъ ся неживый на землю. Жандармъ, що йшовъ за министрами, стрѣливъ до напастникôвъ, — они зачали утѣкати, а жандармъ, побачивши, що хибивъ, добувъ шаблѣ и досягнувъ шаблею одного напастника черезъ плечѣ. Помимо того напастники утекли. Стамболова не поцѣливъ чуднымъ способомъ, нѣ одинъ выстрѣлъ; мабуть тому, що въ хвилѣ атентату оставъ ся бувъ трохи позаду Белчова.

Цѣлый атентатъ тревавъ ледви кôлька секундъ. Белчовъ померъ за кôлька минутъ. Стамболовъ прикликавъ сторожу полиційну и численный ôддѣлъ кадетôвъ зъ недалеко положенои школы кадетскои явивъ ся на мѣсци и окруживъ довкола паркъ. Опôсля прійшовъ ôддѣлъ войска и также затягнувъ варту. Жандармерія розпочала таки въ ночи ревизіи, по домахъ. Говорено, що два напастники укрылись въ домѣ Каравелова, тожь и перетрясено его домъ, а его самого арештовано. Взагалѣ тои самои ночи увязнено много особъ, але поки-що не можна впасти на слѣдъ напастникôвъ. Повѣдомлено телеграфично кн. Фердинанда, котрый выѣхавъ бувъ до Филипополя, и надѣють ся, що князь заразъ верне до Софіи. Въ ночи ще, коли понеслась по Софіи вѣсть о атентатѣ, всюды высказувано свое обуренье, а навѣть въ кругахъ опозиційныхъ.

На другій день найдено въ парку три револьверы и одинъ патронъ, котрого куля така сама, яку добуто зъ тѣла Белчова. Въ однôй торговлѣ оружьемъ зôзнано, що передъ кôлькома днями купували тамъ якісь три мужчины револьверы. Були они елегантно одягненій, але можна було пôзнати, що одинъ зъ нихъ єсть Македонець. Жандармерія слѣдила пильно на дворци желѣзничôмъ за ôдъѣзджаючими, а также не вôльно нѣкому выѣхати зъ Софіи безъ вѣдомости полиціи. Надѣють ся, що буде можна выкрыти бодай того напастника, котрого ранивъ жандармъ шаблею черезъ плечѣ.

Белчовъ числивъ що ино 35 лѣтъ, бувъ генеральнымъ секретаремъ въ министерствѣ финансôвъ и обнявъ урядъ министра финансôвъ доперва 10 падолиста минувшого року, коли его попередникъ Салабашевъ взявъ димисію. Белчова любили и поважали загально и не мавъ особистыхъ непріятелѣвъ.

Допись.

Зъ гôръ.

Въ двохъ письмахъ просивъ я Вашу Редакцію: Не забувайте на нашій горы. Часопись ваша и тамъ заходить, и нарôдъ читає єѣ радо. Нехайжежь знайде ôнъ щось и для себе, тымъ бôльше, що єсли кому, то намъ гôрнякамъ потреба доконче бôльшои опѣки, бôльше свѣтла, бо бôльша у насъ нôчь и темрява. Де ся поступишь, на кождôмъ кроцѣ уразить тебе щось такого, що не вѣришь, чи жієшь въ осередку цивилизаціи въ часѣ, въ котрôмъ вже просвѣта всюда сягає, въ котрôмъ селяньство приходить всюда до самопôзнаня и двигаєсь на высшій степень розвиття духового. У насъ въ горахъ жаль ся Боже далеко ôдъ того. Нарôдъ забобонный до крайнои мѣры. А знаєте добре, що зъ забобонами рѣчь найтяжша, и лекше священникови побороти всѣ иншій, хотьбы найтяжшій блуды, однакъ въ борьбѣ зъ забобономъ рѣчь и не легка, тымъ бôльше, що забобонъ пôдшиває ся пôдъ найсвятѣйшій рѣчи.

Не ма села, де бы не було однои або двохъ ворожбитокъ, тій ôдшепчують и шепчуть молитвы старій, зрозумѣлй лишень имъ самымъ. По бôльшôй части до чарôвъ кажуть уживати рѣчей святыхъ, воды священнои, попелу або угля зъ кадильницѣ, священнои зѣля, воску и т. др. Нарôдъ вѣрить въ тото бôльше, якъ въ Евангеліє, и священникъ не въ силѣ выбити єму съ головы, що анѣ свячене зѣлье, анѣ попелъ не поможе.

Неразъ доходить суевѣрство до крайности. Були случаѣ, де нарôдъ кôльканайцять миль горнувъ ся до однои Церкви, просячи о ôдчитанье евангелія надъ головою. Рѣчь сама въ собѣ не лиха, кобы не то, що по якôмсь часѣ, коли справлено инше евангеліє, нарôдъ домагавъ ся ôдчитаня зъ книжки старои. Цѣла вага привязана була не до Слова Божого, а до книжки.

А такихъ случаѣвъ начислишь сотками. Идеалисты величають тоту поезію житя гôрнякôвъ, поезію повну образôвъ и повѣрій, не знижать ся однакъ до того, щобы спôзнати, якъ страшнымъ молотомъ бє подѣя тота въ той нарôдъ. Положенье трудне и дѣйстно неразъ священникъ, помимо найлѣпшои волѣ не годенъ нѣчого зробити. Тутъ просвѣта повинна прійти въ помôчь; особными книжками старати ся просвѣтити и довести нарôдъ до розуму. Нарôдъ повѣрить тому десять разъ скорше, якъ словамъ священника, до котрого, скôлько разôвъ той выступити мусить противо такъ улюбленыхъ и майже въ натуру вôйшовшихъ блудôвъ, нашъ гôрнякъ ôдносить ся недовѣрчиво. И иншій подамъ еще способъ. Одбуває молодѣжь наша вандрôвки въ цѣляхъ просвѣтныхъ. Просвѣты тамъ тôлько, що интелигенція послухає хорошого спѣву и выгуляє ся до волѣ, матеріяльный выскъ дуже малый. Змѣньмо цѣль тыхъ вандрôвокъ; єсли молодѣжь перенята дѣйстно духомъ патріотичнымъ и хоче зробити и много и доброго, нехай по двохъ по трехъ зъ теплымъ словомъ йде въ горы нашій, тамъ розговоромъ, ôдчитуваньемъ ôдповѣдныхъ книжочокъ, вплыве на нарôдъ дуже знатно и положить неоцѣненнй заслуги.

Такъ робила колись „Трôйка“ въ своихъ подорожахъ. Головацкій, Вагилевичь, Шашкевичь, пôдносили нарôдъ найбôльшимъ зближе-

---

домъ йшовъ дорогою дѣдъ жебручій. На плечу легка свитина, вѣтеръ колысавъ порожными торбами. Наразъ старець приставъ и скоршимъ ходомъ приспѣшивъ до креста при дорозѣ, протягнувъ кощавй руки, обнявъ ними крестъ и не пытаючи на снѣгъ, упавъ на вколѣшки та ставъ шептати молитву.

VII.

Ранкомъ дали знати до села, збѣгли ся люде. Старець клячавъ якъ и вчера; руки стиснули облѣпленый снѣгомъ крестъ. Вѣтеръ рухавъ полы свитыны и колысавъ торбы, тôлько житя не було вже въ старику. Утѣкло зъ пôдъ креста тамъ, де нема нѣ снѣгу нѣ стужѣ. Надивились люде, спôзнали; бувъ се— Михайло.

VIII.

Божа воля — свята воля. Народивъ ся и умеръ пôдъ крестомъ; такій его свѣтъ. На цвинтари бѣля церкви прибула одна могила, а въ небѣ прибула одна душа праведна бôльше. А крестъ стоитъ и нынѣ той самъ — однакій.

Три хвилѣ.

Наталько, я тебе такъ люблю, люблю горячо, пристрастно. Ты знаешь, що ты для мене всѣмъ, ты раемъ, ты житьемъ, ты зôрницею щастя мого!

Такъ промавлявъ я, лѣтъ кôлька тому, до моеи любки. Вечеръ бувъ чудово красный, сотнй зорѣ искрили ся, а мѣсяць плывъ, такъ поважно, такъ любо. Якъ-жежь красною була при блеску его Наталка!

II.

Натальке! Я такъ тебе люблю горячо пристрастно. Ты знаешь, що ты була для мене всѣмъ, ты раемъ, ты житьемъ, зôрницею щастя мого!

Тй слова шептавъ я въ пôврôкъ пôвнѣйше, оперши голову о зимный стовбъ, пôдпираючій склепѣнье церкви. Взнеслй звуки пѣсни утихли, звôнкимъ голосомъ, чутнымъ на всю Церковь повтаряли за священникомъ слова присяги. — Наталька, повтаряла ихъ однакъ не менѣ а другому.

Скôнчивъ ся обрядъ, молоди стали выходити. Я зôбравъ на' тôлько силъ, що глянувъ на лице моеи любки. Наразъ зôйшовъ мѣсяць, и свѣтло его пало черезъ широкй ôкна. Якъ страшнымъ выдалось при его свѣтлѣ лице Наталіи.

III.

— Натальке, я тебе любивъ такъ пристрасно, горячо, ты знала, що ты моѣмъ раемъ, ты житьемъ, ты щастьемъ. ты всѣмъ. Я тебе любивъ такъ дуже, а ты? Ты ôддала ся другому, за нимъ була ты нещаслива, за нимъ горювала, а нынѣ?

Такъ шептавъ я, оперши сь о зимный крестъ, що стоявъ на могилѣ Наталки. Вула се вже нôчь пôзна. До кола мене кресты и могили. Я не улякъ ся ихъ, бо кôлькожь рязôвъ бачили они мене мѣжь собою. Наразъ зôйшовъ мѣсяць и освѣтивъ крестъ Наталки. Золотй буквы засвѣтили, я вычитавъ тôлько разôвъ читанй слова: „Вѣчная память“.

А зô мною що буде?...

Г. Я. Л.

ньемъ ся до него. Такъ повинні и нынѣ робити тоті, котрі много говорять о конечнôй потребѣ пôднесеня народу нашого, а руки ихъ опущені. Суть лихі емисаріи, нехай будуть и добрі, суть чорні духи, нехай будуть и свѣтляні, суть такі, що затроюють нашъ нарôдъ, нехай будуть и такі, що оживляють его и пôдносять. Се моя гадка. Єсли напишете о предметѣ тôмъ, напишу Вамъ пôзнѣйше еще не одно, чого надививъ ся я и що розваживъ тôльколѣтнымъ побутомъ въ найдальшихъ горахъ.

Гôрнякъ.

Економичный станъ на Литвѣ.

Дѣленье грунтôвъ у селянъ на Литвѣ, дôйшло до такихъ розмѣрôвъ, що зъ загального числа тыхъ, котрі були при грунтѣ, ледви може 50 процентъ удержавъ ся при попереднôмъ обшарѣ посѣданои землѣ. Близко половина народонаселеня селяньского посѣдає по одному або два загонôвъ, а зъ кождымъ рокомъ збôльшає ся число безземельныхъ паробкôвъ. Господаровати и жити на двохъ загонахъ, то рѣчь не легка, а якежь нужденне житье мусить вести той, котрый має всего одинъ загôнъ, тожь для того селянинъ нашь и не гадає о женитьбѣ. Бѣднѣйшимъ не выстане хлѣба уже до Рождества, засобнѣйші дотягають до Пасхи, а лишь дуже мале число єсть такихъ; котрі дотягнуть до переднôвку. Черезъ цѣлый позôстаючій часъ пôддержують наші селяне свое незавидне житье лишь картофлями, а и тыхъ часами въ мокрыхъ, неурожайныхъ лѣтахъ не стає. Селянинъ охотно взявбы ôдъ дѣдича кусень землѣ въ наймы, та щожь, коли тутъ стоять єму на перепонѣ жиды, котрі, хоть имъ то заборонено, забирають грунта въ наймы, пôдставляючи селянина буцѣмъ-то вынаймляющого, и тымъ обминають право. Дивно лишень, що знаходять ся еще такі христіяне, що на шкоду своихъ собратей допомагають жидамъ збогачувати ся, закрываючи ихъ собою. Якъ пишуть *Гродненьскі губ. Вѣдомости*, найбôльше такихъ продѣлокъ єсть въ повѣтахъ губерніи гродненьскои, особенно въ повѣтѣ кобрыньскôмъ, въ окрестности Городця, Антонополя итд. Тамъ майже всѣ грунта забрали жиды въ наймы, а за нужденну надгороду — майже даромъ — обрабляє ихъ нашь селянинъ. За третину, мусить ôнъ тяжко наробити ся, а щобы всѣ мали образець працевитости нашого селянина, треба подати, що ôнъ, добре чи зле лѣто, працює, и то тяжко, бо все таки жити хоче ся. И такъ робить ôнъ за третину на песковыхъ грунтахъ (бо чорнозему тамъ нема) отъ що: зôбрати зъ поля, укласти въ стырты, помогати при молоченю, якъ єсть молатарня, а нема то и самъ мусить взяти за цѣпъ, возити дерево зъ лѣса и т. д., а еще и въ добавокъ того всего, давати лапове всякимъ заступцямъ жида-посесора. За пасвиске для ходобы треба тоже платити, бо селянинъ не має на тôлько грунтôвъ, щобы угоромъ лишавъ, та и за се, якъ давнѣйшими часами платило ся не больше рубля, нынѣ платить ся 5 рублѣвъ. Та кобы хоть худоба напасла ся, а то пôйде, пройде ся и голодна повертає.

Такі обставины привели до того, що треба буде змѣнити уставу еманципаційну селяньску, зъ д. 19 лютого 1861 року, въ тôмъ напрямѣ: по перше, знести право довôльного розпоряджуваня ся грунтами — а по друге: щобы обмежити роздрôбленье ихъ. Зачуваємо, що правительство загадує обострити право, заказуюче жидамъ закупованя и вынаймлюваня посѣлостей земныхъ, а христіянъ, пôдставляючихъ себе яко вынаймляючихъ, потягати буде до ôдвѣчательности.

Не лѣпше стоить и зъ просвѣтою народною на Литвѣ, бо напрямъ ей ставъ противонароднымъ, некатолическимъ. Тому то бôльша часть родичей тайкомъ учить свои дѣти рôдного язика и вѣры отцѣвъ — платить *штрафы* охотно, щобы лишь спасти дѣтей своихъ ôдъ погобели.

Пôсля найновѣйшихъ даныхъ статистичныхъ, знаходить ся тамъ школъ церковно-парафіяльныхъ въ кореннôй Литвѣ: въ губерніи виленьскôй 40, въ гродненьскôй 57, ковеньскôй 13, разомъ всѣхъ одже 110; не лѣпше и зъ школами елементарными, бо тыхъ всего начислено: въ губерніи виленьскôй 387, въ гродненьскôй 512, въ ковеньскôй 35 — разомъ 934. Якъ видно зъ сего, до найбôльше занедбаныхъ губерній причисляє ся католицка губернія ковеньска!

Кроника.

Є. Е. П. **Министръ** правосудія именовавъ адюнктами судовыми, адюнктôвъ судôвъ пов.: Августа Вольфа безъ означеного мѣсця службы, повнячого обовязки при судѣ окружнôмъ въ Самборѣ, для Самбора; Ромуальда Александра Льевандовского въ Щирци, повнячого обовязки при президіи вызшого суду краєвого у Львовѣ, для Львова; а Тадея Малину безъ означеного мѣсця службы, повнячого обовязки при судѣ окружнôмъ въ Перемышли, для Перемышля. — Именовавъ адюнктами судôвъ повѣтовыхъ аскультантôвъ: Симеона Чмолу для Солотвины; Володимѣра Кишакевича для Боринѣ; Теофиля Гроховича для Яворова; Іосифа Билиньского для Комарна; Вацлава Черного для Залѣщикъ; Казимѣра Монного для Перемышлянъ; Казимѣра Зданьского для Мостôвъ великихъ; Казимѣра Кароля Янку для Бучача; Іоана Ангельчиковского для Збаража; Святослава Шанковского для Копечинець; Володимѣра Дольницкого для Бучача; Станислава Стеблецкого для Теребовлѣ; Іоана Гайльгофера для Глинянъ; Емиля Фабріого для Буковска и Володимѣра Лучкевича для Белза.

— **Князь Мещерскій,** редакторъ „Гражданина", выступивъ недавно зъ починкомъ, за котрый мало що не пошовъ на Сибиръ. Въ рôчницю смерти Александра II написавъ починокъ на тему, що нема злого, котребы на добре не выйшло и що Россія добре на тôмъ выйшла, що нигилисты замордували Александра II, бо до тои поры, кобы не то убійство, булабы вже въ Россіи заведена конституція, котрои царь Александеръ великимъ бувъ приклонникомъ, и котру хотѣвъ конче завести. Царь перечитавши се, казавъ прикликати Мещерского до себе и заявивъ єму, що лишень зô взгляду на заслуги князя ôддані державѣ, не высилає его на Сибиръ, однакъ приказує ôдобрати єму право публичнои спродажи.

— **Мисія въ Болгаріи**. Въ тôй Болгаріи, на котру теперь звернені очи цѣлои Европу, въ котрôй приготовляє ся розвязка пекучого всхôдного пытаня, де ôдъ найдавнѣйшыхъ часôвъ змагають ся зъ собою о панованье надъ востокомъ двѣ цивилизаціи: византійска зô своєю схизмою и захôдна несуча народамъ єдинство вѣры и поступу; — въ тôй Болгаріи горстка уніятôвъ, греко-католикôвъ єдинообрядныхъ нашихъ братôвъ, завдала схизмѣ борбу на житье и смерть. Перемагаючи рôжні противности, уніятскі мисіонеры болгарскі, мусять тамъ ще боротись зъ нуждою, забѣгати о заспокоєнье конечныхъ потребъ житя. Будованье церквей, справлянье до ныхъ конечныхъ прирядôвъ якъ образôвъ, звонôвъ, апаратôвъ, сполучене єсть зъ великими трудностями, бо нарôдъ мѣсцевый бѣдный, а тôлько на посторонну пôдмогу католикôвъ могуть ревні борцѣ св. соєдиненя числити. Ось и теперь доходять насъ зъ ôдтамъ голосы, що потреба тамъ въ двохъ уніятскихъ церквахъ звонôвъ, котрі то голосы єсли де, то въ нашихъ милосердныхъ серцяхъ повинні ôдбити ся ехомъ зворушуючимъ. Тажь то одної вѣры и одного обряду наші братя. Було бы встыдно для насъ, єсли бы люде иншого обряду насъ въ тôмъ дѣлѣ милосердія выпередили. Хочь мы небогаті самі, всежь таки межи нами найде ся не мало такихъ, котрі въ тôмъ побожнôмъ мисіонерскôмъ дѣлѣ схочуть участвовати и свои бодай найменші лепты на хвалу Божу въ уніятскихъ болгарскихъ, церквахъ, зажадають вложити.

„Редакція наша буде посредничити въ збираню тыхъ жертвъ на болгарску католицку миссію", надѣє ся бо, що ôдозва ся не буде голосомъ въ пустыни. Имена жертвователѣвъ будуть помѣщуванû въ часописи.

— **Кôлько вартує житье у жида?** Въ нѣмецкôй кольоніи Бѣла Гора (Weissenberg) жиє Дудикъ Ґляйхъ, жидъ богатирь на всю окрестнôсть. Въ скарбѣ кн. Понинькаго тримає ôнъ всѣ хосеннѣйші пôдприємства въ своихъ рукахъ, якъ ставы, всѣ млыны, корчмы, вырубы лѣсôвъ, и т. д. На тыхъ интересахъ збивъ Дудикъ великій грошѣ, такъ що можь его числити на 100 тысячь зр. майна. Недавно тому ôдбувалась велика лôвка рыбъ на ставѣ въ Городку котрый єсть такожь въ арендѣ Дудика. По скôнченôй лôвцѣ Дудикъ розрахувавъ ся зъ своими вѣрниками та поплативши належитôсть выйшовъ ще подивитись до скринь зъ рыбами, чи хто не краде. Але тутъ такъ нещасливо похованувъ ся, що упавъ комѣть холовою въ скриню зъ щунаками, наповнену водою, глубоку на два сяжнѣ. Вправдѣ руками чѣпивъ ся Дудикъ верху цимбрины, але вылѣсти изъ скринѣ анѣ суди Боже! Ставъ Дудикъ кричати о помôчь, але вѣрники занятû картами въ недалекôй хатѣ, не чули. Коли вже силы его опускали и мавъ на вѣки замовкнути, надôйшовъ бѣдный жидъ Мортко и вытягнувъ Дудика зъ западнѣ. Коли Дудикъ троха отямивъ ся та обсушивъ ся, нагадавъ собѣ, що треба бы Морткови подяковати за выратунокъ свого цѣнного житя, та великодушно дарувавъ єму шôстку на пиво. (Дѣло).

— **Черновецкій университетъ** числивъ въ послѣднôмъ зимовôмъ пôвроцѣ всего 310 слухачѣвъ, пôсля народности: 107 Волохôвъ, 69 Жидôвъ, 61 Нѣмцѣвъ, 39 Русинôвъ, 26 Полякôвъ, решта инншихъ; пôсля вѣроисповѣданя 134 прав., 73 римо-кат., 69 жидôвъ, 18 греко-кат., решта иншихъ. На выдѣлѣ богословскôмъ було 66 (10 Русинôвъ), на правничôмъ 186 (Русинôвъ 24), на фильозофичнôмъ 68 (Русинôвъ 5).

Послѣдні вѣсти.

Президентъ министрôвъ въ Брукселѣ, не удѣливъ авдиенціи генеральнôй радѣ робôтничôй, покликуючи ся на звѣстні погляды правительства въ справѣ ревизіи конституціи. Правительство веде переговоры зъ центральною секцією избы репрезентантôвъ, а всяку иншу интервенцію уважає яко неправильну.

Agence Balcanique заявляє, що вѣдомость, себъ-то-бы передъ трема тыжднями выкрыто заговоръ на житье князя Фердинанда єсть фальшива.

Новое Время доносить: Атентатъ въ Софіи доказує, що ôдносины въ Болгаріи суть все еще непевні. Край єсть мѣсцемъ розличного рода заворушень политичныхъ. Вже не далека єсть хвиля, въ котрôй правительства не будуть могли дивитись бôльше обоятно на станъ рѣчи въ тôмъ краю.

Телеґрамы.

Вѣдень 31 марта. Гр. Кальноки выѣхавъ на Мораву.

Прага 31 марта. Жена дра Ріґера померла въ Римѣ наслѣдкомъ атаку апоплексіи.

Бѣлградъ 31 марта. Дневникъ урядовый оголошує уставу о податку консумційнôмъ, санкціоновану дня 28 марта.

Софія, 31 марта. *Agence Balcanique* доносить: Убійця Белчова дотеперь не ôдкрытый. Вчера увязнено много особъ, однакъ бôльшôсть увязненыхъ по переслуханю увôльнено. Вѣсть о увязненю на границѣ сербскои якогось чоловѣка, котрый якъ ся мало показати, бувъ раненый саблею въ плечѣ, булабы въ разѣ справджена вѣдомостію дуже важною, бо въ такôмъ разѣ впавъ бы въ руки властей властивый убійця, котрого жандармъ зранивъ саблею.

Торгъ збôжемъ.

31 марта	Львôвъ	Тернопôль	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	8.——8.25	7.85—8.10	7.60—8.—	8.——8.45
Жито	5.85—6.20	5.60—6.—	5.40—5.90	6.——6.35
Ячмѣнь	6.——6.75	5.25—7.—	4.85—6.50	5.75—7.25
Овесъ	6.——6.70	5.80—6.35	5.75—6.20	6.20—7.—
Горохъ	6.20—9.75	6.——9.—	6.——8.50	6.30—9.75
Выка	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Рѣпакъ	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Хмель	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Конюшина чер.	42.—52.—	42.—52.—	45.—51.—	45.—52.—
Конюшина бѣла	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—
Оковита	—.——.—	—.——.—	—.——.—	—.——.—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Хмель ôдъ —·— до —·— за 56 кильо.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ одъ —·— до —·— зл.

Одвѣчательный редакторъ: Адамъ Креховецкій

ИНСЕРАТЫ до „Народнои Часописи“ просимо пересылати до конторы пана **ЛЬЕОПОЛЬДА ЛИТЫНЬСКОГО** у Львовѣ, ул. Валова ч. 14. Цѣна стиха въ одноразовôмъ инсератѣ стоить 7 кр., при бôльше разовôмъ помѣщеню 6 кр. ôдъ стиха петитового. Пи. Купцѣ и Промышленники, котрî частѣйше будуть свои оповѣщеня умѣщати, одержують ôдповѣдный рабатъ.

Аптека пôдъ „Срѣбнымъ орломъ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає

Знаменитî средства до консервованя зубôвъ и яселъ и удержаня ямы губнои въ цѣлковитôй чистотѣ, именно

Порошокъ до зубôвъ салициловый и зъ руты надає зубамъ снѣжну бѣлость и не ушкоджуючи цѣлкомъ шклива хоронить ихъ передъ спорохнѣлостію.— Цѣна шкатулки 25 и 35 кр.

Вода анатеринова, настôй на зѣляхъ антисептичныхъ, а также и **вода салицилова,** котрои пару капель розпущенныхъ въ шклянцѣ воды, по выполоканю губы усуває зъ неи непріятный смакъ, а также забеспечує ясла передъ всѣми **слабостями.**

ГАЛИЦКІЙ

БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

почавши ôдъ 1 лютого 1890 поручає

4% АСИГНАТЫ КАСОВИ

зъ 30 дневымъ выповѣдженьемъ

3½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

въ 8 дневымъ выповѣдженьемъ всѣжє знаходячи ся въ обѣзѣ

4½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

въ 90 дневымъ выповѣдженьемъ, будуть опроцентованî почавши ôдъ дня 1 мая 1890 по 4% зъ дневнымъ терминомъ выповѣдженя.

Львôвъ, дня 31 сѣчня 1890. **Дирекція.**

COGNAC

курацiйный

правдивый французскій

перворяднои фирмы Ришеръ по цѣнѣ 3.50 до 7 зр. за фляшку — высылає за послѣплатою

Льеопольдъ Лѣтыньскій,

Львôвъ, ул. Валова 14.

Мешканьцѣ Львова!

можуть хôснувати ся знаменитымъ выналходкомъ

проф. Соксельета

Молоко стерилизоване

пôсля методы того професора, єсть найлѣпшимъ зъ штучныхъ кормôвъ для немовлятъ и заступає цѣлкомъ кормъ грудный.

Дѣти, скормленî тымъ молокомъ не слабують на жаднî слабости жолудковî або кишковî и въ загалѣ не пôдлягають такъ легко слабостямъ.

Цѣна мѣсячного кормленя 180 фляшокъ 7 зл.

Молоко коштує найменше два разы тôлько.

Проспекта и поясненя даромъ. Замовленя приймає

Контора Льеопольда Литыньского,

у Львовѣ, при улицѣ Валовой ч. 14 (побôчь Центральнои Кавярнѣ.

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ улиця Жолкôвска (коло заставы),

поручає выпробованî и за скуточнî узнанî

Пигулки зъ Гуаяколемъ

знаменитî въ недугахъ грудныхъ, яко презерватива наколи зайде обава сухôтъ, также въ початкахъ хоробы радикально убиваючî бактеріи. — Цѣна пуделка 1 злр. (Зô способомъ ужитя.)

EXCELSIOR

Средство дуже цѣнене у всѣхъ гостцевихъ терпѣняхъ именно застарѣлыхъ, объявляючихъ ся ломаньемъ костей и т. п.

Велике число узнань и подякъ, позваляє менѣ запоручити, що дешеве се домове средство лѣчить всякî, хотьбы застарѣлî зъ давныхъ лѣтъ ревматизмы.

Цѣна фляшки 60 кр. в. а. (зô способомъ ужитя.)

Подяка. Вcч. п. Брониславъ Виткевичь, аптикарь у Львовѣ.

Мило менѣ переслати В. Всечестности мои найсердечнѣйшî слова подяки за Вашь дѣйстно чудесный *Excelsior.* Страшнî терпѣня, якî выдержавъ я зъ кождою змѣною воздуха, довгî лѣта тревающî болѣ въ костяхъ нôгъ, котрымъ ни одна сѣрчана купѣль помогчи не могла — перестали, якъ-бы чудесною рукою ôднятî, по натертю кôлькохъ фляшокъ „Excelsior“-а. — Вдячнôсть моя для Васъ Пане тревати буде якъ довго жити буду, а першимъ єѣ ôдгомономъ най будуть тî слова моеи подяки.

Краковъ, 16 лютого 1891.

Антоній Гордыньскій.

Щоденна експедиція на провинцію за побраньемъ почтовымъ.

Прошу адресовати **В. Виткевичь,** аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

ФАБРИКА ПАРОВА

ЧЕКОЛЯДЫ и ЦУКРÔВЪ

ГЕНРИКА ТРЕТЕРА

у Львовѣ улиця Коперника ч. 3.

поручає досконалу

ЧЕКОЛЯДУ

½ кильо по 90 кр.

Какао въ порошку

½ кильо 1·50 кр.

ЦУКРЫ дессеровы

½ кильо 1·20 кр.

КАРМЕЛЬКИ

½ кильо 75 кр.

Замовленя зъ провинціи высылають ся ôдворотною почтою за послѣплатою.

Купуємо

переношену одѣжь мужеску

но найвысшихъ цѣнахъ

и ожидаємо посылокъ пôдъ адресомъ:

Експортъ суконъ

„пôдъ Опавою“

Troppau, österr. Schlesien.

найлѣпшій, бо власного выробу

Буліонъ

заряду **Двора Лапшинъ**

п. Бережаны: кильо

№ 00 зъ труфлями 7 зр. 50 к.

„ I досконалый 6 „ 50 „

„ II знаменитый 5 „ 50 „

Буліонъ сей, узнаный найбôльшими повагами лѣкарскими за найлѣпшій, заступає и перевысшає всякî мяснî екстракты заграничнî.

Въ торговляхъ лишень въ формахъ **пôдковы зъ крестомъ** спродають сей буліонъ

Всякого рода

ВИНА

лѣчничî

дôстати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Лѣтыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

Робôтня и складъ выробôвъ

зъ цины баквонґу, мѣди и бляхи

Адама Локоча,

у Львовѣ, Рынокъ 41, поручає лѣхтарѣ церковнî розличнои величины и формы, кресты, мирницѣ и приймає також старî лѣхтарѣ цинковî и другî предметы до переливаня.

М. В. ТАУБЕРЪ

Заведенье рытовничє и власный выробъ стампиль кавчуковыхъ

тоже и фабрика

марокъ печатковыхъ

ЛЬВÔВЪ, улиця Сикстуска ч. 6.

Замовленя зъ провинціи выконує якъ найскорше.

Окулиста Дръ Ґезанґъ,

б. ельевъ асистентъ и операторъ на окулистичнôй клиницѣ проф. Фухса у Вѣдни.

Львôвъ, ул. Ягайлоньска ч. 2

напротивъ нового гмаху Касы Ощадности.

Яковъ Федеръ

мѣскій лѣкарь и акушеръ

бувшій секундаріюшь общого шпиталя у Львовѣ, осѣвши въ **Устю зеленîмъ,** лѣчить всякî слабости въ кругъ медицины и хирургіи входячî.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.